De verkiezingen voor de Provinciale Staten.

Indien de aandacht van het publiek zich thans natuurlijkerwijze in de eerste plaats op de verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal vestigt, zou het echter zeer verkeerd zijn, wanneer men daarom de verkiezingen voor de Provinciale Staten als eene zaak van ondergeschikt belang op den achtergrond schoof en die aan het toeval en de ingeving van het oogenblik, of aan de kansen eener onoverlegde en uiteenloopende stemming overliet. Eene goede zamenstelling der Provinciale Staten, eene vrijzinnige en constitutioneele provinciale vertegenwoordiging, zijn niet minder noodzakelijk en niet minder van algemeen nationaal belang, dan eene vrijzinnig en constitutioneel zamengestelde lands-vertegenwoordiging. De aandacht aan deze aangelegenheid gewijd belet geenzins de aandacht ook aan gene aangelegenheid te wijden; de eene belangstelling dooft de andere niet uit, doch moet eerder van zelve er toe leiden om beide overeenstemmende belangen met gelijken ijver te behartigen. Zoekende naar de personen, die het meest voor de lands-vertegenwoordiging in aanmerking komen, zal men te gelijker tijd de geschikte stof voor de provinciale vertegenwoordiging vinden. Er is verband tusschen de zamenstelling van beide vertegenwoordigingen; er behoort eenheid van inzigt en eenheid van zamenwerking tusschen beiden te bestaan, en de kiezer, die door zijne stem een constitutioneel lid naar de Staten-Generaal zendt, moet evenzeer geene moeite sparen om constitutioneele leden naar de Provinciale Staten te zenden. De voorbereiding voor de keuzen der algemeene vertegenwoordiging kunnen zeer geschikt dienen ook tot voorbereiding der keuzen voor de provinciale vertegenwoordiging. Die in aanmerking kan komen voor de Staten-Generaal kan óók in aanmerking komen voor de Provinciale Staten, maar die niet goed genoeg is voor de eene, behoort ook in de andere niet toegelaten te worden.

Zullen de goede bedoelingen der provinciale wet verwezenlijkt worden, zal onze constitutioneele hervorming ook hier niet eene doode letter, maar eene levende waarheid wezen; zal het provinciale huishouden, gelijk het staatshuishouden, inderdaad op nieuwe grondslagen gevestigd zijn, zoo is het eene eerste behoefte, dat men ook in de provinciale vertegenwoordigingen een nieuw element brenge. Nieuwe vruchten te wachten van oude dorre boomen is ongerijmd en wanneer men de nieuwe Provinciale Staten weder uit dezelfde elementen zamenstelt, die de oude standen-vertegenwoordiging uitmaakten, zoo zal men, onder eenen nieuwen naam en eenen nieuwen vorm, slechts het oude stelsel, dat men verlaten wilde, voortgezet en bestendigd hebben. Men bedenke wel, dat, zoo onze instellingen slecht gewerkt hebben, dit was, omdat zij slecht waren zamengesteld, omdat de personen, die geroepen waren de doode ligchamen te bezielen en ze te doen fonctioneren, geen begrip hadden van hetgeen land en volk behoefden of, zoo zij er begrip van hadden, den wil of den moed niet hadden, die behoeften te bevredigen. Niets belette aan de drie standen vrijzinnige en constitutioneele keuzen te doen, maar zij deden ze niet, en wanneer de kiezers thans diezelfde mannen kiezen, die door de standen gekozen werden — dikwijls *omdat* zij behoudend en antihervormings-gezind waren — dan zullen zij, door eigene schuld, de kracht der onvrijzinnigen en inconstitutioneelen versterkt hebben.

Er is thans, bij de eerste zamenstelling der nieuwe provinciale vertegenwoordiging, niet minder behoefte aan nieuwe mannen, dan daaraan bij de eerste zamenstelling der nieuwe lands-vertegenwoordiging behoefte was. Om een nieuw leven te wekken, is het volstrekt noodig, dat men frisch bloed het ligchaam doe doorstroomen en den jeugdigen vorm met eenen jeugdigen geest beziele. Zoo het geene reden tot volstrekte uitsluiting behoort te zijn, dat een candidaat lid is of geweest is der oude standen-vergadering, het behoort in allen gevalle eene reden te zijn tot dubbele omzigtigheid. Dat de kennis, die men had van de individualiteiten der oude Tweede Kamer, voor de individualiteiten der oude Provinciale Staten ontbreekt, is grootendeels het gevolg hunner eigene schuld. De grondwet van 1840 schreef de openbaarheid van de zittingen der Provinciale Staten niet gebiedend voor, maar zij verbood die evenmin. De Provinciale Staten hadden de bevoegdheid de deuren hunner raadzalen voor het publiek open te zetten. Zij hebben dit niet alleen niet gedaan, maar, toen de publieke opinie luide de openbaarheid der zittingen eischte, hebben zij die, jaren lang, hardnekkig geweigerd. Moedwillig onttrokken zij hunne handelingen aan de kennis van het publiek, en hoe de vertegenwoordigers der provincie, de provincie vertegenwoordigden bleef — tenzij eene enkele vrijzinnige hand het gordijn even opligtte — voor de burgers een geheim. Er bleef niets over dan den boom te beoordeelen naar de vruchten, en elk weet, hoe bitter en wrang ons de vrucht smaakte. Indien thans de goeden het met de kwaden moeten misgelden hebben, zij dit alleen aan zich zelven te wijten. Indien sommigen onverdiend veroordeeld worden, is dit omdat zij het publiek in de onmogelijkheid hebben gebragt, een gunstig oordeel te vellen.

Onvoorwaardelijke uitsluiting van alle leden der oude provinciale standen-vertegenwoordiging, wanneer men met zekerheid wist eene goede keuze te zullen doen, ware onredelijk. Maar bij den minsten twijfel is niet-herkiezing raadzaam. Het is beter een oud lid, van wien men onzeker is, bij voorkeur niet te kiezen, dan de deur te openen voor vele twijfelachtigen en verdachten. Voor een goed oud-lid, dat men voorbijgaat, kan men, wanneer men met overleg kiest, ligtelijk een goed nieuw lid vinden en men verliest er dan inderdaad toch niet bij; maar laat men òf uit onverschilligheid, òf uit zwakheid, òf uit gedienstigheid, vele oude leden naar binnen glippen, zoo zal met het oude personeel ook de oude geest wederkeeren, en de hervorming zal, althans op dit punt, mislukt zijn.

Het is ten allen tijde en bij alle vertegenwoordigingen nuttig, den geest der vergadering door gepaste afwisseling van personeel frisch en jong te houden. Het is goed, dat de acteur weder eens toeschouwer en de toeschouwer acteur worde. Door gestadige afwisseling is het, dat de natuur eeuwig jeugdig blijft. Vooral bij eene natie, zoo behoudzaam van gestel als wij zijn, is er altijd meer vrees voor niet genoegzame dan voor te veelvuldige hernieuwing. Wat ten allen tijde bij alle vertegenwoordiging nuttig is, is thans, nu tot zamenstelling van een nieuw orgaan nieuwe elementen benoodigd zijn, eerste, volstrekte behoefte. Toen de natie op hervorming aandrong en hervorming verkreeg, speelde zij geen ijdel spel met doode vormen. Zij wilde den nieuwen vorm slechts, omdat zij een nieuw leven en eenen nieuwen geest wilde, voor welke de oude vorm onbruikbaar was. Zij heeft hiervan het bewijs geleverd, toen zij, voor de zamenstelling der nieuwe landsvertegenwoordiging, nieuwe personen koos; zij zal hiervan, dit verwachten wij, op nieuw het bewijs leveren, door, ook voor de zamenstelling der nieuwe provinciale vertegenwoordiging, nieuwe personen te kiezen. Niemand heeft *regt* gekozen te worden, maar velen hebben, uit de antecedenten der vergaderingen, die zij mede zamenstelden, zich zelven voor vrijzinnige en constitutioneele kiezers onmogelijk gemaakt. De kiezer mag zich niet stellen op het individueel standpunt van den candidaat, die gaarne wenschte gekozen te worden, die begeert van de ouderwetsche Provinciale Staten in de nieuwerwetsche Provinciale Staten over te stappen. De kiezer oordeelt uit het oogpunt van het algemeen belang, en in het algemeen is het dringend noodzakelijk, dat men niet de ex-behouders, de mannen van het vertrouwen der oligarchische corporatiën roepe, om de provincie vrijzinnig en constitutioneel te helpen vertegenwoordigen en te helpen mede-regeren.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Rendsburg, 2 *aug.* (*per telegraaf*). De generaal *Willisen* heeft heden eene nieuwe proclamatie uitgevaardigd. Bij Rendsburg worden groote vestingwerken aangelegd, die binnen eenige dagen gereed zullen zijn. Indien het den vijand al gelukt zij, niet dan na een zwaar verlies eenen slag in het open veld te winnen, waarvan hij echter de voordeelen niet konde vervolgen, dewijl hij het gevecht moest staken, zal hij het nog minder wagen ons achter verschansingen op te zoeken.

Men wil weten, dat op 2 dezer bij Brekendorf, halfweg Sleeswijk, een voorposten-gevecht heeft plaats gevonden.

Weenen, 2 *aug.* Een dagblad meldt, dat Prins *Schwarzenberg* in onderscheidene conferentiën met den Pauselijken nuntius zich stellig verklaard heeft tegen het te Rome gevolgde stelsel en de hoop uitgedrukt, dat men op het voorbeeld van Oostenrijk acht mogt geven; dat namelijk Oostenrijk verlangt, dat in Italie de orde gevestigd worde op de grondslagen van vooruitgang.

Berlijn, 3 *aug.* Het bevestigt zich dat de Oostenrijksche gezant te Kopenhagen een ernstig vertoog heeft ingeleverd tegen het binnenrukken van de Denen in Holstein. Men houdt dit voor eene list van Oostenrijk om aan Pruisen de laatste sympathiën van Duitschland te ontnemen. Van goed on-

derrigte zijde wordt voorts verhaald, dat Oostenrijk, door middel van deszelfs van uitgebreide volmagt voorzienen gezant *von Hubner* te Parijs, ijverig arbeidt om den President der Fransche Republiek te doen begrijpen dat het voor Frankrijk van belang is, dat Duitschland weder aan het oude stelsel van centralisatie onderworpen worde, vermits de uitbreiding van Pruisens magt door middel van Baden, onmogelijk der republiek onverschillig kan zijn.

De derde intrigue van Oostenrijk tegen Pruisen is de toeleg om het tolverbond uiteen te doen gaan. De Saksische gevolmagtigde bij de conferentie te Kassel verlangt dat men, vóór de beraadslaging over de veranderingen in het tarief, kennis neme van de in de Oostenrijksche memorie vervatte voorslagen. In stilte schijnt Oostenrijk een Zuid-Duitsch tolverbond te ontwerpen. Tegenover al deze machinatiën blijft Pruisen lijdelijk. Alleen moet de heer *von Radowitz* het denkbeeld geopperd hebben om een gedeelte van de landweer onder de wapenen te roepen, ten einde bij alle mogelijke gebeurtenissen gereed te zijn.

— De belangstelling in de zaak van Sleeswijk-Holstein wordt zoo algemeen aan den dag gelegd, dat zij welligt gevaarlijk voor de regeringen zou kunnen worden. Koning *Ernst August* van Hanover gaf onder anderen 400 louis d'or voor dat doel en voegde daarbij aan eene deputatie, welke hem hierover kwam spreken, toe: »Mijne troepen kan en mag ik niet derwaarts zenden, maar van mijn goeden wil geef ik bij deze het bewijs."

— De teruggeroepen gevolmagtigden van de staten der Unie hebben slechts door de afgifte van een visite-kaartje afscheid genomen van de overige leden van het congres. De Pruisische gevolmagtigde heeft, wel is waar, in persoon een bezoek bij den graaf *von Thun* afgelegd, maar zich zorgvuldig onthouden van eenig vertoog over den tegenwoordigen verwikkelden toestand der Duitsche aangelegenheden. Sedert gisteren hebben zij allen de stad verlaten. Naar het schijnt is men van de Oostenrijksche zijde niet weinig onthutst, over de plotselijke terugtreding van Pruisen en deszelfs bondgenooten, daar men thans te laat begint in te zien, dat het beter ware geweest eenige concessiën te doen, dan de zaken tot het uiterste te drijven.

Berlijn, *4 aug.* Volgens de laatste tijdingen uit Frankfort had zich de bondsdag nog niet geconstitueerd. Er hebben zich tegen die constituering nieuwe groote moeijelijkheden opgedaan. De negen stemmen, wier aantal de noodige meerderheid vormt, zijn oneenig geworden. De competentie der Deensche gevolmagtigden wordt door sommige bestreden. Darmstadt en Luxemburg-Limburg willen den engeren raad niet helpen constitueren.

Pruisen of de staten der Unie hebben geene uitnoodiging tot uitbreiding van instructiën voor de gevolmagtigden te Frankfort ontvangen.

Op de circulaire van Oostenrijk dd. 21 juli, waarbij het tegen het oprukken der Badensche troepen protesteert, is eene tweede regtstreeksche gevolgd. Daarbij wordt verklaard, dat het eene schending der bonds-oorlogs-constitutie is wanneer Pruisen groote troepen-massa's door eene bondsvesting laat marcheren. Oostenrijk heeft den gouverneur van Mainz instructiën gegeven, om dit niet te dulden. Pruisen heeft reeds daarop geantwoord en dat verwijt eener schending der bonds-constitutie van zich afgeworpen en verklaard, dat de gouverneur niet van Oostenrijk, maar alleen van de bonds-commissie bevelen ontvangen heeft. Inmiddels gaat men met militaire demonstratiën voort.

De zienswijze van Oostenrijk, omtrent den inval van Denemarken in Holstein, is, dat deze daarom niet geduld moet worden, omdat de bond zelf Holstein bevredigen, dat is aan Denemarken onderwerpen moet. In dezen zin zijn de instructiën aan den Oostenrijkschen buitengewonen gezant te Kopenhagen gezonden.

Oostenrijk zal het Londensche protocol teekenen, onder voorwaarde, dat de bond bij de regeling van het vraagstuk der erfopvolging gehoord zal worden. In Londen zeide men, dat het eene uitsluitend Europesche quaestie was. Oostenrijk wil, dat men in plaats van *uitsluitend* zal stellen, dat het hoofdzakelijk een gemengd vraagstuk is. Onder deze voorwaarden wil Oostenrijk teekenen.

— De onderhandelingen met Belgie tot hernieuwing van het verdrag van september 1844 zijn zoo ver gevorderd en hebben eene zoo gunstige wending genomen, ten gevolge van wederzijdsche concessiën, dat men aan het tot stand komen eener overeenstemming niet meer twijfelt.

— Men verneemt, dat Denemarken sterk aandringt op de ratificatie van het vredes-verdrag, welke echter door Oostenrijk en Hanover nog steeds geweigerd wordt. Ook Brunswijk heeft nog niet geratificeerd.

— Aan Mlle. *Rachel*, welke thans in de koninklijke opera eenige voorstellingen van Fransche treurspelen geeft, valt een bijzonder druk bezoek ten deel. Even als overal elders, wekken de buitengewone talenten van de groote tragédienne ook hier de algemeene bewondering op. Degenen die met het spel van Mlle. *Rachel* bekend zijn, zullen de waarheid erkennen van de volgende aanmerkingen, die in de *Staats-Anzeiger* voorkomen.

»De voorstelling der *Andromache* heeft ons oordeel over *Rachel* bevestigd; zij is groot en onovertreffelijk in de voorstelling van enkele situatiën; zelden zal het een tooneelspeler gelukt zijn, met zooveel waarheid de hevigste aandoeningen der menschelijke ziel voor te stellen; zij bezit eene wonderbare kunst, om door een blik, door het optrekken der lippen, door eene naauwelijks merkbare beweging der armen of de hand de diepste ontroering aan te duiden; maar haar streven bepaalt zich ook daarbij, om enkele sensatiën voor te stellen. Het doel, om een *karakter* te schetsen, hebben wij bij haar niet opgemerkt. Mogelijk, dat de schuld aan de stukken ligt, waarin zij optreedt; de personen der Fransche treurspelen zijn eenigzins karakterloos. Daarin ligt ook het verschil van onzen en den Franschen smaak. Wij zien in dichtstuk en voorstelling naar het geheel, de Franschen naar de bijzonderheden. De franschen ontzien niets om in enkele situatiën effect te maken: zij verwaarloozen daarvoor de waarheid van het karakter en de schoonheid. En Mlle. *Rachel* is geheel eene Fransche vrouw.

Reeds in de *Horatiers* is het ons opgevallen, hoe weinig harmonie er eigenlijk heerscht in hare voorstelling van *Camilla*, gedurende de drie eerste en de vierde akte; de kalme waardigheid der Romeinsche vrouw zou zich bezwaarlijk hebben laten verleiden tot de overmaat van smart, welke Mlle. *Rachel* in de vierde akte voorstelde. Zoo bestond ook in hare voorstelling van het karakter van *Hermione* geen zamenhang; wij kunnen wel voor ons zelve met eenige moeite de enkele deelen van het karakter tot een geheel zamenvoegen, maar de indruk der eenheid is ons vreemd gebleven."

ENGELAND.

Londen, *3 aug.* Het protocol nopens de Deensche aangelegenheden, hetwelk reeds den 4den juli was vastgesteld, is gisteren avond in het hôtel van het departement van buitenlandsche zaken, met de wijzigingen welke de veranderde omstandigheden vereischten, definitief geteekend door de gevolmagtigden van Frankrijk, Rusland, Groot-Britannië, Denemarken en Zweden. De Oostenrijksche gevolmagtigde heeft zich voor als nog, tot op het ontvangen van nadere instructiën van zijn gouvernement, onthouden; ook de Pruisische gevolmagtigde heeft zich, even als bij eene vroegere gelegenheid, verwijderd; maar de wijze op welke hij zich over de verklaring der onderteekenende mogendheden heeft uitgelaten, geeft genoegzaam te kennen, dat hij niet ongenegen zou zijn, zich daarmede te vereenigen.

FRANKRIJK.

Parijs, *4 aug.* Ofschoon het programma der verwachte reis van den president der republiek nog niet bekend is gemaakt, meent de *Moniteur du Soir* dienaangaande het volgende te kunnen mededeelen:

Zoodra de vloot der Middellandsche Zee, die nu reeds sedert een paar dagen de straat van Gibraltar moet zijn doorgestevend, te Cherbourg is aangekomen, zal de president de reis derwaarts ondernemen. Het voorname doel derzelve is, de maritieme inrigtingen, werken, magazijnen, enz. in oogenschouw te nemen. Als de president van dit togtje terugkomt, gaat hij eene reis in het departement der Nièvre ondernemen: hij zal daarbij vergezeld worden door den heer *Dupin*, den voorzitter der Wetgevende Vergadering.

Van daar keert de president weder naar Parijs terug en vangt dan zijne groote reis in het Oosten en Zuiden van Frankrijk aan. Hij zal langs den Straatsburgschen spoorweg vertrekken en terugkeeren over Lyon. De voornaamste steden die hij bezoeken zal, zijn Metz, Nancy, Straatsburg, Grenoble en Besançon. Waarschijnlijk zal de president ook zijne reis tot aan de Middellandsche Zee uitstrekken en Marseille bezoeken; zeker is zulks nog niet.

— Uit Marseille wordt geschreven, dat het besluit van den minister tot opheffing van de gezondheids-commissie niet die ernstige gevolgen gehad had, welke men aanvankelijk gemeld heeft, en dat de gisting daarover niet zulk een dreigend aanzien verkregen heeft. Er is namelijk een meer betamelijk protest van wege de Kamer van Koophandel en het gemeente-bestuur ingeleverd. Evenwel kan men die zaak nog niet als geheel geëindigd beschouwen en de dagbladen van Marseille geven ronduit te kennen, dat de rust niet zal terugkeeren, zoolang men niet de gezondheids-commissie wederom zal hersteld hebben.

— *De Lamartine* heeft een brief geschreven, gedagteekend uit de hem in de Levant afgestane domeinen. Hij had 36 uren noodig, om die nieuwe bezittingen rond te reizen. Hij komt spoedig terug en zal eene leening openen tot exploitatie zijner goederen, en mogt hij in Frankrijk hierin niet slagen, dan zal hij de kapitalen elders trachten te vinden. Hij vervaardigt een dagverhaal zijner reize en zijner ontvangst door den Sultan. Dit werk zal onmiddellijk na zijne terugkomst te Parijs worden uitgegeven.

— Uit Petersburg schrijft men in dato 23 juli het volgende: Men begint zich hier bezig te houden met den aanstaanden verjaardag der komst van *Nicolaas* op den keizerlijken troon. In de maand september aanstaande zal het 25 jaren zijn geleden dat de tegenwoordige Keizer zijn broeder *Alexander* opvolgde, en men weet, dat volgens de drie oude overleveringen, welke tot den oorsprong des rijks opklimmen, de Keizer van Rusland, die dat tijdstip bereikt, volkomen autocraat wordt, dat is, dan heeft hij, zelfs voor den vorm, geene raadslieden meer noodig, zijn senaat is overtollig en zijn wil heeft geen breidel meer. Reeds verspreidt men in Petersburg het gerucht, dat de Keizer de maand september niet zal overschrijden, en de wachten des Keizers hebben bevel ontvangen naauwkeurig en streng over zijn persoon te waken.

— Omtrent den brand te Krakau lezen wij in eenen brief, uit die plaats aan *l'Ami de la Religion* geschreven, waarin de christelijke liefdadigheid ten behoeve der slagtoffers van dien brand ingeroepen wordt, het volgende:

»Gij weet dat ik des zomers in de digte nabijheid van Krakau woon en van mijn terras het heerlijkste gezigt heb op onze prachtige gothische kerkgebouwen. Welnu! van datzelfde terras zag ik de stad in vuur en vlam; ik zag paleizen, kerken instorten; ik zag de spiralen van het klooster der predikheeren, van dat der Minderbroeders, twee meesterstukken van kunst uit de twaalfde en dertiende eeuw, neervallen. De predikheeren hebben tot stichter *Ivon Odrowejc*, een der voorouders van den H. Hyacinthus en het ligchaam van den H. Hyacinthus zelven rustte in eene kast, die een wonder van kunst en in een der kapellen dier kerk geplaatst was, terwijl de kapel zelf, uit een bouwkundig oogpunt, de schoonste van Krakau was. Aan dat klooster behoorde eene bibliotheek, welke naar het zeggen, een der rijkste van Europa was aan kostbare handschriften, Ik zag perkamenten bladen, met miniaturen overdekt, uit oude Missalen geligt, half verbrand door de lucht vliegen. Het klooster was verfraaid en de bibliotheek gesticht door den zoon *Ladislaus Jagellon* en droeg het kenmerk der kunst van dien tijd. Het klooster der Minderbroeders bevatte de graftombe van Koning *Boleslaus-de-Kuische*, dat van de H. *Salomea*, zijne echtgenoot, en al de herinneringen der groote Koningin *Hedwigis*, die haren bruidegom, hertog *Willem*, in de oude eetzalen van dat klooster heimelijk bezocht. Ook daar bevonden zich schoone boeken en prachtige schilderijen. Daarnaast werd het bisschoppelijk paleis verbrand, alwaar men op de wanden der zalen de geschiedenis van Polen konde leeren; want al de heldendaden zoo wel als de rampspoeden van dat land stonden daarop *in fresco* afgebeeld. Het oude paleis der markiezen *Wilopolski*, een trotsch en kunstvol gebouw, ligt insgelijks in de asch. Twee andere kerken, die van den H. Norbertus, der vereenigde Grieken en die van den H. Josephus, alwaar dertig zusters van de openbare liefdadigheid leven en honderden van weezen rondom zich voeden, zijn ten gronde toe afgebrand. Voeg daarbij zes der langste straten van de stad, alwaar zich onze oudste huizen, onze [illegible] bevonden. Zes bijzondere boekverzamelingen zijn verbrand; in het huis der gravin *Wysowicz* zijn de kostbaarste schilderijen, mosaieken, marmeren voorwerpen voor altijd verloren!

— De *Univers* deelt een brief van Konstantinopel 15 juli mede, waarin gemeld wordt dat de gen. *Aupick*, gezant der Fransche republiek bij de Porte, namens zijne regering, den Sultan eene diplomatieke nota heeft overhandigd, waarin wordt aangedrongen op de overgave van die plaatsen in het H. land, welke door de Grieken overweldigd zijn en in bezit gehouden worden. De berigtgever vermoedt dat de Porte genegen is aan het verzoek der Fransche republiek gehoor te geven en dat gedeelte van Palestina onder de bijzondere bescherming van Frankrijk te stellen.

Volgens eene correspondentie van de oevers van de Aar (Zwitserland) aan hetzelfde blad, is de Koning van Pruisen geenszins genegen om zijne regten op het prinsdom Neufchâtel af te staan; en heeft hij integendeel eene verklaring afgelegd, die een protest bevat tegen elke indringing van het revolutionair bestuur op zijn grondgebied. Die verklaring is onderteekend door *Favarger*, kanselier van Neufchâtel. Het wettig bestuur wordt dus te Berlijn als bestaande beschouwd en het *fait accompli* van 1848 wordt daar dus, noch *jure*, noch *facto* erkend. Vroeg of laat, zegt de correspondent, zal de zaak van Neufchâtel een conflict tusschen Pruisen en den Zwitserschen bond doen ontstaan; dit weet het Zwitsersch radicalisme, doch het rekent op de bescherming van Engeland, dat met alle revolutiën van Europa sympathiseert, en op den afkeer die Frankrijk van Pruisen heeft. Zwitsersche bladen melden dat het Engelsch kabinet reeds eene diplomatieke nota heeft uitgevaardigd, waarin het protesteert tegen de aanmatiging van Pruisen. In het Fransche kabinet was de meerderheid vóór Pruisens voorstel; de minderheid, die er tegen is, heeft generaal *de Lahitte* aan haar hoofd. Ook de President voegt zich bij laatstgenoemde, en in dien zin zijn depeches naar Londen en Berlijn gezonden. Ofschoon de correspondent voor de waarheid van dit berigt niet durft instaan, acht hij het belangrijk genoeg om het mede te deelen.

Buitenlandsche Berigten.

Amsterdam, *6 aug.* Volgens tijdingen van 3 juli jl. uit Noord-Amerika, heeft de vermaarde Nederlandsche zangeres, Mw *de Vries van Os*, een nieuw engagement met den Franschen opera-directeur te New-Orleans, voor de op handen zijnde zes winter-

maanden, gesloten, met eene verhooging van 1000 dollars per maand. De concerten, welke zij gedurende den zomertijd in de onderscheiden steden van dien uitgebreiden Staat heeft gegeven, worden bij uitstek druk bezocht, en de huldebetuigingen bepalen zich niet alleen bij handgeklap en bravogejuich, maar, gaan zelfs over tot rijke geschenken, waaronder tot 1000 dollars toe. Te Cincinnati had zij onder anderen zes schitterende concerten gegeven; van daar was zij naar New-York vertrokken. De dagbladen worden niet moede haar den uitbundigsten lof toe te zwaaijen, en meenen dat *Jenny Lind* moeite zal hebben Mw. *de Vries van Os* te overschaduwen. (*A. C.*)

's Graveuhage, 6 aug. Bij besluit van 2 augustus jl., no. 37, heeft Zijne Majesteit, op voordragt van den minister van Binnenlandsche Zaken, goedgevonden aan *F. J. Backer*, geëmploijeerde bij het commissariaat der veerschepen te Nijmegen, als een blijk van Hoogstdeszelfs goedkeuring en tevredenheid, te verleenen de zilveren medaille, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 24 januari 1841, no. 22, ter belooning van menschlievende daden.

— De minister van Binnenlandsche Zaken,

Gezien zijne resolutiën van den 20sten april en den 11den juni 1850, no. 178 en 124, 7de afdeeling, waarbij is bepaald het aandeel der provinciën *Noordbrabant*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Groningen* en *Limburg* in de toen beschikbare opbrengst der algemeene collecte uitgeschreven bij het koninklijk besluit van den 17den februari 1850, no. 1, in verband met het bedrag der destijds bekende schade veroorzaakt door den jongsten watersnood;

Overwegende dat, na den afloop der zittingen van de commissie ingesteld bij zijne resolutie van den 29sten maart 1850, no. 134, 7de afdeeling, wier voorstellen tot grondslag der vermelde bepaling hebben gestrekt, nadere opgaven zijn ontvangen van schade door dien watersnood veroorzaakt in de provinciën *Noordbrabant*, *Gelderland* en *Limburg*, tot een gezamenlijk beloop van ƒ 50,651.03^5;

Overwegende dat door deze omstandigheid is vervallen de reden die, tijdens het nemen zijner vermelde resolutie van den 20sten april 1850, met het oog op den toen bekenden toestand, heeft aanleiding gegeven tot het voorbehoud, om van de som van ƒ 8000, bij Koninklijk besluit van den 13den februari 1850, no. 58, uit 's rijks kas ter beschikking van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* gesteld, zooveel in de schatkist te doen terugkeeren, als er, met inbegrip dier geheele som, meer zou beschikbaar zijn dan de som, waarvan de verdeeling door de genoemde commissie was voorgesteld, en dat, vermits thans de geheele opbrengst der collecte, vermeerderd met de voormelde som van ƒ 8000, blijft beneden het bedrag der schade geleden door hen, die het ontbreekt aan eigen middelen tot herstel van hun verlies, de bereiking van het doel, waarmede de collecte is uitgeschreven en de meergemelde som van ƒ 8000 is beschikbaar gesteld, vordert, dat het een en ander volledig worde verdeeld ander de slagtoffers van den watersnood, die daarvoor in aanmerking komen;

Overwegende dat uit de nader erlangde opgaven blijkt, dat de tot nu toe bekende opbrengst der collecte, voor zooverre daaraan door de gevers geene bijzondere bestemming is toegekend, in het geheel bedraagt *twee honderd vijftien duizend twee honderd een gulden zeventien centen* . . ƒ 215,201.17
zoodat er, met inbegrip der meergemelde som van . . . . » 8,000.00

in het geheel beschikbaar is geweest ƒ 223,201.17
waarvan, bij de aangehaalde resolutie van den 20sten april en 11den juni 1850, reeds is verdeeld . . . . » 206,965.07^5

weshalve nog beschikbaar is, eene som van *zestien duizend twee honderd zes en dertig gulden negen en een halve cent* . . . . ƒ 16,236.09^5

Gelet op de missive van den minister van staat, commissaris des Konings in de provincie Gelderland, van den 10den juli 1850, no. $\frac{2828}{11}$, 2de afdeeling, waaruit blijkt, dat de leden der voormelde commissie uit de provinciën *Noordbrabant*, *Gelderland* en *Limburg* eenstemmig van oordeel zijn, dat de verdeeling der nog beschikbare som behoort te geschieden naar dezelfde evenredigheid, die gevolgd is bij de bepaling van het aandeel der voormelde provinciën in de reeds verdeelde som;

Nader gezien het aangehaald Koninklijk besluit,
Heeft goedgevonden en verstaan:

1o. het aandeel der provinciën *Noordbrabant*, *Gelderland* en *Limburg* in de voormelde nader beschikbaar geworden gelden, te bepalen, voor:
Noordbrabant op . . . . . . ƒ 10,262.72^5
Gelderland . . . . » 3,700.15^5
Limburg . . . . » 2,273.21^5

uitmakende te zamen de voormelde som van ƒ 16,236.09^5

2o. Gedeputeerde Staten dier provinciën uit te noodigen over te gaan tot het verdeelen, ingevolge art. 5 van het voormeld Koninklijk besluit, met overleg en bijstand der gemeente-besturen, elk van het aan hunne provincie nu toegekende aandeel, tusschen de noodlijdenden, die het ontbreekt aan eigen middelen tot herstel van hun verlies, en van het ten dien einde door hen verrigtte verslag te doen, met vermelding der som die, in elk der betrokkene gemeenten van hun gewest, aan de noodlijdenden zal zijn toegelegd, opdat daarvan, overeenkomstig art. 6 van het meerbedoeld Koninklijk besluit, eene algemeene openbare rekenschap kunne worden gedaan.

Afschriften dezer zullen worden gezonden aan Gedeputeerde Staten der provincie *Noordbrabant*, *Gelderland* en *Limburg*, ten einde dien overeenkomtig te handelen. (*Staats Ct.*)

— Met leedwezen verneemt men, dat heden middag, na eene korte ongesteldheid, in deze residentie is overleden de heer mr. *G. W. Verweij Mejan*, die sedert 1835 de betrekking van lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft bekleed, en sedert 1848, voor het kies-district Leijderdorp, in die Kamer zitting had Hij stond steeds gematigde vrijzinnige begrippen voor en onderscheidde zich bijzonder door eenen geest van edele verdraagzaamheid. Hij stond bij zijne medeburgers in hooge achting en zijne talenten werden door allen die hem kenden op prijs gesteld. Als Grootmeester van de loge der Vrijmetselaren *l'Union Royale* alhier, moet hij menig blijk heb en gegeven van zijne welsprekendheid, van zijn helder hoofd, van zijn opregt hart, dat klopte voor al hetgeen goed is.

— De minister van Finantiën heeft de belanghebbenden verwittigd, dat eerstdaags namens zijn departement, en ter voldoening aan het bepaalde bij art. 3 van het Kon. besluit van 26 juli jl. (*Staatsblad* no. 41), bij de boekdrukkers *Giunta d'Albani* te 's Gravenhage, zullen worden uitgegeven, en op alle postkantoren, benevens in den boekhandel, voor een ieder verkrijgbaar gesteld, de verzameling der officiële Portlijsten, volgens welke het briefport naar den afstand, te rekenen van den dag der invoering van de wet van 12 april jl. (*Staatsblad* no. 15) op alle de postkantoren zal worden berekend. De prijs der volledige verzameling bij elkander in klein 8o is gesteld op *25 cents*, en die van elke portlijst, afzonderlijk gedrukt, op *één* cent het stuk.

Rotterdam, 6 aug. Thans heeft het licht gezien en is à 50 cents verkrijgbaar gesteld, het *Verslag van de Centrale Commissie tot Leniging der Waterrampen in Noord-Brabant*, veroorzaakt door de stormen en overstroomingen in februari van dit jaar. Het welgeschreven boekske bevat eene geschiedkundige mededeeling van de verrigtingen der commissie en eene getrouwe opgave van de beginselen naar welke zij gehandeld heeft. Daarbij zijn een aantal belangrijke bijlagen gevoegd. Uit een en ander blijkt, dat Noord-Brabant tot ondersteuning heeft ontvangen, behalve eene vrij belangrijke hoeveelheid levensbehoeften en kleedingstukken, eene som van ƒ 157,978.83½. De opgave van geleden verliezen door de waterrampen in Noord-Brabant beloopt in de verschillende gemeenten als volgt:

Empel ƒ 4310, Alem, Maren en Kessel, ƒ 8626.50, Lith ƒ 8045.83, Lithoijen ƒ 7495.50, Oijen en Teeffelen ƒ 5443.60, Oss ƒ 5220.50, Berchem ƒ 5281, Helvoirt ƒ 708.72½, St. Michiels Gestel ƒ 6734, den Dungen ƒ 1804, Vucht ƒ 3857, Esch ƒ 1632, 's Hertogenbosch ƒ 3326.22, Orthen ƒ 3255.05, Engelen ƒ 1287, Cromvoirt ƒ 1882, Bokhoven ƒ 1357, Berlicum ƒ 5708.44, Rosmalen ƒ 24686.27, Nuland ƒ 6866.27, Geffen ƒ 4935.69, Grave ƒ 70, Gassel ƒ 5516, Escharen ƒ 2584.80, Velp ƒ 3625, Megen, Haren en Macharen ƒ 6844 50, Dieden, Demen en Langel ƒ 953, Reek ƒ 641, Beers ƒ 4737.50, Haps ƒ 922.40, Mill ƒ 477, Cuyk ƒ 10107.51, Linden ƒ 999.50, Herpen ƒ 17302.07, Huisseling en Neerloon ƒ 1684.65, Deursen en Dennenburg ƒ 3033.25, Boxmeer ƒ 35, Vlymen ƒ 683, Almkerk ƒ 28, en Capelle ƒ 489; totaal ƒ 173,195 77½.

Hoe aanzienlijk nu het bedrag der som ook is, die ter ondersteuning is bijgedragen, is zij nog ontoereikende, om in de behoefte van eene zoo talrijke bevolking, als die der geteisterde plaatsen, te kunnen voorzien; te meer, wanneer men daarbij in aanmerking neemt, dat de thans opgegeven schade zich uitsluitend bepaalt tot geleden verliezen aan vee, wintervoorraad, bouwgereedschappen en woningen en die schade dan nog alleen door zoodanige behoeftigen en minvermogenden is geleden, die zonder krachtdadige hulp zouden te gronde zijn gegaan. Ieder, die dus ten behoeve dier ongelukkigen nog iets afzonderen wilde, zoude eene regt goede daad verrigten; ook door den aankoop van het zeer lezenswaardige verslag, waarvan wij hierboven spraken, bevordert men het goede doel. (*N. R. C.*)

Arnhem, 7 aug. Gisteren avond omstreeks 8 ure arriveerde alhier van het Loo, H. K. H. de Groot-Hertogin *van Saxen-Weimar-Eisenach* met gevolg. Na in het hôtel *de Zon* bij den Heer *de Haas* overnacht te hebben, is H. K. H. dezen morgen te 6 ure per Keulsche boot naar Pruisen vertrokken.

Vervolgens arriveerde dezen morgen van het Loo met gevolg H. M. onze Koningin. Hoogstdezelve is per paardenpost naar Emmerik doorgereisd.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van dingsdag, 6 augustus.

In deze zitting zijn de discussiën over de scheepvaartwetten voortgezet en ten einde gebragt. De heeren *Insinger*, *van Swinderen*, *Gevers van Endegeest* en *Begout* hebben hunne goedkeurende stem gemotiveerd, terwijl de heeren *Engelkens*, *Hoffman* en *van Beeck Vollenhoven* nog nader het woord hebben gevoerd, naar aanleiding van de op gisteren door hen ontwikkelde gevoelens. Daarna heeft de minister van Finantiën de wetten verdedigd en de voornaamste bedenkingen, door enkele sprekers in het midden gebragt, beantwoord. Bij stemming is vervolgens de wet lett. A. *aangenomen* met 30 tegen 2 stemmen; de wet lett. B. met *algemeene* stemmen; de wet lett. C. met 30 tegen 2 stemmen. De twee tegenstemmers omtrent wet A. en C, waren de heeren *Engelkens* en *Hoffman*.

Vervolgens heeft de heer *Taets van Amerongen* inlichtingen gevraagd aan de commissie voor de stenographie omtrent het achterblijven der redevoeringen van den minister *Thorbecke* in het *Bijblad tot de Staats-Courant*. — De heer *Gevers van Endegeest*, lid dier commissie, heeft dit toegeschreven aan het niet terug bekomen van het ter naziening gegeven verslag aan den minister en voorts te kennen gegeven, dat eene nadere organisatie te dien aanzien volgen zal, te gelijk met eene herziening van het reglement op de stenographie.

De heer *Hoffman* heeft wijders te kennen gegeven, dat, aangezien de regering zich nog niet heeft uitgelaten omtrent de al- of niet-ontbinding der Kamers na de invoering der nieuwe kies- en provinciale wetten, — hij voor zich, als gekozen volgens het voorloopig kies-reglement, zijn ontslag als lid der Eerste Kamer bij den voorzitter zal indienen.

Daarna is de vergadering gesloten. Er zijn geene werkzaamheden op dit oogenblik meer aanhangig.

PROGRAMMA *voor het vijfde Neder-Rhijnsch-Nederlandsche Zangersfeest, hetwelk op den 30den en 31den augustus te Cleve zal plaats hebben.*

1. De uitvoering der Zangstukken zal plaats hebben in het voor dit feest vergrootte schuttershuis, in de Diergaarde.

2. De medewerkende zangers worden verzocht, zoo mogelijk uiterlijk den 9den augustus aan te komen, en vooraf de gekozene reisgelegenheid, alsmede het vermoedelijke uur van aankomst, door de directiën der liederstafels, aan het commité voor het feest te willen opgeven; zij zullen door eene deputatie ontvangen worden.

3. De zangers begeven zich dadelijk na hunne aankomst, ter ontvangst van het feestteeken, programma enz. op het raadhuis, alwaar hun, door tusschenkomst hunner gedeputeerden, ook met betrekking tot hunne logementen, elke verlangde inlichting zal gegeven worden.

4. Het ontvangen feestteeken is voldoende om tot alle vereenigingen toegang te hebben.

5. De feestorde voor beide dagen is de volgende:

Eerste dag, 30 augustus.

A. Des morgens te 8 ure repetitie in het feestlocaal.

B. Te half 5 ure des namiddags verzamelen zich de zangers op het raadhuis met hunne vanen en banieren; van daar de optogt naar het feestlocaal.

C. Te 6 ure des avonds begint de hoofduitvoering der zangstukken.

D. Daarna vauxhal in het feestlocaal.

E. Terugtogt der zangers; Bengaalsche verlichting der terrassen en van de *Minerva* in de Diergaarde.

Tweede dag, 31 augustus.

F. Van 7 tot 10 ure vereeniging der zangers in het *Friedrich Wilhems*-Bad, in het *Hôtel Styrum*, bij *Arntz*, en in het *Hôtel de Parc*, bij *Robbers*, voor het ontbijt en tot het doen eener gemeenschappelijke wandeling.

G. Te 11 ure matinée musicale in den omtrek van het feestlocaal; vergadering van de gezamenlijke medewerkende zangers in het feestlocaal, ter beraadslaging over de statuten der vereeniging en over de viering van het feest in het volgende jaar.

H. Te 5 ure vereeniging op het raadhuis en optogt naar het feestlocaal.

J. Te 6 ure uitvoering der zangstukken ingevolge programma.

K. Na het eindigen daarvan, bal in het feestlocaal.

Het muzijkkorps van het K. Pruisische 18 infanterie-regiment te Keulen zal maandag den 12den augustus, ten zijnen voordeele, een groot instrumentaal concert geven.

Het committé voor het feest.

PROGRAMMA.

Eerste dag. Gezamenlijke uitvoering door alle medewerkende zangers onder de leiding van de heeren *J. C. Boers*, muzijk-directeur van de Nijmeegsche zangvereeniging, en van *Wilhelm*, directeur van de Crefelder Liedertafel.

Eerste Afdeeling.

1) *Preis, Lob, Ruhm*, Motette van *Klein*.
2) *Menschliche Stimme*, van *Craeyvanger*.
3) *Wander-Lied*, van *Mendelssohn*.
4) *Lob des Gesanges*, van *Dorn*.

Tweede afdeeling.

5) *Psalm*, van *Bertelsmann*.
6) *Ter Jagt*, van *van Eyken*.
7) *Dies ist der Tag des Herrn*, van *Kreutzer*.
8) *Seemanns-[illegible]*, van *[illegible]*.

Derde afdeeling.

9) *Avondkoelte*, van *Viotta*.
10) *Kriegerscene*, van *Fischer*.

11) *Introduction* uit de opera: *die Belagerung von Corinth*, van *Rossini*.
12) *Wien Neêrlandsch bloed in de aders vloeit.*
13) *Was ist des Deutschen Vaterland?*

Tweede dag. Gemeenschappelijke uitvoering van zangstukken en voordragten der afzonderlijke liedertafels. Het programma van deze laatste zal worden medegedeeld, zoodra als de opgaven daarvan zijn ingekomen.

Daarna feestbal.

Tot opluistering van het feest zijn twee muzijkkorpsen, de kapel van het Koninklijk-Pruisische 18de infanterie-regiment van Keulen en het stads muzijkkorps geëngageerd.

De entrée-prijs is per persoon *a*) voor beide dagen 1 th. 10 silbergr. of *f* 2.40 Nederlandsch. *b*) Voor eenen enkelen dag 25 silbergr. of *f* 1,50 Nederlandsch. De billetten, welke op de borst zigtbaar moeten gedragen worden, zijn gedurende de feestdagen aan het bureau en van den 1sten augustus op het raadhuis te bekomen. Aldaar worden van den 1sten tot den 8sten augustus ook genummerde zitplaatsen voor de tot beide dagen genomene biljetten afgegeven, tegen eene bijzondere vergoeding van 2½ silbergr. of 15 cent Nederlandsch. Tekstboekjes met programma's en prijslijsten der spijzen en dranken zijn aan het bureau tegen 3 silbergr. of 18 cent Nederlandsch te bekomen.

Wij vernemen, dat de aankomende liedertafels, welke te Nijmegen moeten passeren, aanstaanden vrijdag met de meeste plegtigheid aan de gierbrug of te Lent door de Nijmeegsche Zangvereeniging *Cœcilia* afgehaald en op het rivierbad zullen ontvangen worden, waarbij het muzijkgezelschap *Concordia* en het hoornmuzijk van het 6e regiment infanterie zullen assisteren.

OPROEPING der kiezers van de leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal en van de Provinciale Staten, in het hoofddistrikt Arnhem, tegen vrijdag den 9den augustus 1850, des namiddags ten 6 ure, in het gebouw *Musis Sacrum* te Arnhem.

De ondergeteekende, vereerd geweest met de betrekking van bestuurderen der eerste kiezers-vergadering in het Hoofd-distrikt Arnhem en aangezocht door velen om de kiezers van dit distrikt thans wederom bijeen te roepen, ten einde gemeenschappelijk overleg en éénheid in de keuze van de leden der Tweede Kamer en de Provinciale Staten te bevorderen, — hebben gemeend daaraan te kunnen en te moeten gehoorgeven; want — ofschoon de ondervinding reeds heeft geleerd, dat algemeene kiezers-*vergaderingen* ter bevordering van de keuzen meestal ongenoegzaam en in meerdere opzigten niet wenschelijk zijn, — zoo kunnen, naar hunne meening, kiezers-*vereenigingen* krachtig medewerken om de keuze te leiden, tot éénheid te brengen en alzoo het belangrijke werk der verkiezingen naar wensch te doen afloopen.

Het is daarom, dat zij de kiezers van het hoofddistrict Arnhem te zamen roepen tegen vrijdag den 9den augustus 1850, des namiddags ten 6 ure, in het gebouw *Musis Sacrum* te Arnhem, ten einde des verkiezende over zoodanige vereeniging te beraadslagen, commissiën van bestuur te benoemen en overeen te komen omtrent al hetgeen tot bereiking van het voorgestelde doel kan leiden.

Arnhem, 6 augustus 1850.

J. W. SCHIFF.
W. STAATS EVERS.
R. M. DULLERT.
W. H. TAALJ.
J. H. G. BOISSEVAIN.
G. EVERTS, P.P.Z.
J. KOLFSCHOTEN.

Ingezonden Stukken.

Voorstel aan de Arnhemsche kiezers.

De zeven kiezers, die bij eene vorige gelegenheid zijn belast geworden met de leiding onzer vergadering, roepen ons ook ditmaal weder bijeen. Daarvoor zijn wij hun dank schuldig; want ieder gevoelt, dat, zonder voorafgaand overleg, de aanstaande verkiezingen aan het toeval zouden blijven prijs gegeven. Geld het enkel de keuze van één of twee leden voor de Tweede Kamer, men zou nog kunnen aannemen, dat de openbare meening zich genoegzaam op bepaalde kandidaten kon vestigen, zonder dat daartoe juist voorloopige bijeenkomsten noodig waren; maar thans zullen wij tevens geroepen worden om acht leden voor de provinciale vertegenwoordiging te benoemen, en binnen korten tijd ook, den ganschen gemeenteraad te vernieuwen. Zoodanige uitgebreide kiesverrigtingen kunnen niet met goeden uitslag bekroond worden, tenzij wij op regelmatige wijze de keuzen voorbereiden, en ons daarover trachten te verstaan. Het zal wel onnoodig zijn dit nader aan te dringen, daar allen daarover eenstemmig denken.

[illegible] bedoelde kiezers merken evenwel tereg en hunne oproeping aan, dat *algemeene* kiezers-*vergaderingen*, blijkens de verkregene ondervinding, ongenoegzaam zijn om eene gewenschte éénheid en zamenwerking te verkrijgen. Was dit reeds het geval, toen men zich slechts over één enkelen kandidaat te verstaan had, hoeveel meer moeite zal het niet kosten de gevoelens overeen te brengen omtrent eene geheele reeks van kandidaten. Wij achten dat zelfs voor eene vergadering van 200 à 300 kiezers *onmogelijk*; en nog te eer, dewijl natuurlijk voor de keuze van leden ter provinciale vertegenwoordiging, vele namen ter sprake zouden moeten komen van kiezers, die in de vergadering tegenwoordig zijn; en voor de keuze van leden voor den gemeenteraad zouden wel bijkans geene andere namen in aanmerking kunnen komen. Kan nu de beraadslaging *vrij* zijn, als zij ten aanhoore der kandidaten plaats vindt? — Ik vrees, dat vele kiezers zich zouden verwijderen en dat men tot geene uitkomst geraakte.

Er is, om op doelmatige wijze de kiesverrigting voor te bereiden, geen ander middel, dan het oprigten eener vaste kiezers-*vereeniging*, gelijk die elders in ons land allerwege in grootere gemeenten wordt tot stand gebragt, en buitenslands met vrucht werkt. Natuurlijk kunnen de grondslagen van zoodanige vereeniging zeer verschillend zijn; en wij wenschen die voor Arnhem zoo liberaal mogelijk, opdat zij algemeen vertrouwen moge verwerven. Want zonder dat sticht zij toch niets goeds.

Uit dien hoofde onderwerpe ik hierbij eenige algemeene denkbeelden omtrent de zamenstelling en de strekking van dergelijke vereeniging, aan het oordeel mijner medekiezers. Ik zou meenen, dat de vergadering, die nu vrijdag bijeenkomt, niet verder behoorde te gaan dan het benoemen eener commissie, met last om de grondslagen van soortgelijke vereeniging op te maken, en in eene volgende vergadering aan de goedkeuring der kiezers te onderwerpen. Zoodanige commissie behoort, meen ik, talrijk te zijn; want daar moet plaats in wezen voor kiezers, die in de verschillende maatschappelijke kringen het vertrouwen genieten. *Alle* kiezers hebben *gelijke* regten; ik meen dus, dat ook *allen* zich behoorlijk vertegenwoordigd moeten kunnen achten. Ik reken, dat eene commissie van 25 leden voldoende mag worden geacht om het beoogde doel te bereiken, zonder nog te talrijk te zijn voor eene ordelijke zamenwerking.

Het eerste werk dezer commissie zou behooren te zijn, gelijk boven gezegd is, het ontwerpen en voorstellen van een doelmatig plan van *vereeniging*, hetgeen met spoed zal kunnen verrigt worden, daar zij in de reglementen van andere dergelijke vereenigingen goede voorbeelden ter navolging kan kiezen. De toetreding behoort voor *elken* kiezer open te staan, die meent, dat hij met de strekking en het doel der vereeniging kan instemmen; maar eenmaal toegetreden zijnde behoort er een zekere band te bestaan, die elk lid noopt tot medewerking. Kan of wil men dat niet, men verlate de vereeniging; maar het is onzin en het leidt tot geen doel, om voorloopig in eene vergadering eene stemming te beproeven, om toch later de ijdelheid daarvan aan het licht te zien komen.

Een zeker aantal kiezers, die naar *hetzelfde doel* streven, en die zich onderling verbinden om, ter bereiking van dat doel, na gemeenschappelijk overleg, *dezelfde middelen* te bezigen — ziet daar wat wij onder eene Kiezers-*vereeniging* verstaan. Nu kan men regelen stellen om dat gemeenschappelijk overleg geleidelijk en doeltreffend te maken, en bepalingen ontwerpen, die den werkkring der vereeniging omschrijven, en den weg aanwijzen, om de aan te wenden middelen tot goede uitkomsten te leiden, — en zietdaar de taak, die ik allereerst aan de te benoemen Commissie wenschte opgedragen te zien.

Men zou, daar de tijd weinig uitstel gunt, al dadelijk den lastbrief dier commissie kunnen uitbreiden, haar beschouwende als het regelmatig bestuur der beoogde Vereeniging. En dan zou ik meenen, dat men haar behoorde te belasten, met het voorstellen van kandidaten voor de te verrigten benoemingen. Die Commissie zou, met het oog op de bedoelingen der Vereeniging, ten *minste* een dubbeltal van kandidaten behooren voor te dragen, of, wil men, een gros. Die Commissie behoort dan te onderzoeken welke personen, bij voorbeeld, in den geest der vereeniging, geschikt en bekwaam kunnen gerekend worden om tot leden der Provinciale Staten benoemd te worden; welke personen in de onder-kiesdistricten aangenaam zijn, en daar op den voorgrond worden gesteld, en alzoo kans van slagen hebben; welke personen zich eene benoeming al dan niet, zouden laten welgevallen, enz. In één woord; die commissie make eene lijst, waarop zij niet anders dan bekwame en goede kandidaten brenge; en nu late zij de keus uit die lijst, bij geheime stemming aan de volle vergadering over. Zij, die daar de meerderheid van stemmen erlangen, behooren dan ook door *alle* leden van de vereeniging ondersteund te worden.

Nu gevoelt men echter, dat eene commissie, aan welke zoo groot vertrouwen geschonken wordt, die belast is met een voorloopig onderzoek naar de bekwaamheid en met de voordragt van kandidaten, talrijk behoort te zijn, en leden moet bevatten, die in alle kringen inderdaad ook het vertrouwen genieten. Eene kleine Commissie zou hoogst ondoelmatig zijn. Men stelle bij voorbeeld, dat de door ons beschrevene taak aan de 7 kiezers wierd opgedragen, die ons thans bijeenroepen. Daaronder zijn er vier die reeds leden van den raad zijn, een ander die bij vorige gelegenheid in aanmerking kwam bij de keuze van een lid der Tweede Kamer; — welke houding zou het nu voor zoodanige commissie en voor de vergadering hebben, als dit zevental, bij voorbeeld, eene lijst van kandidaten voor den gemeenteraad voordroeg? — Ieder gevoelt, dat zij het niet zou *kunnen* en niet zou *willen*; maar iets anders is het; als van eene commissie van minstens 25 leden, zamengesteld gelijk wij beoogen, eene voordragt uitgaat. Niemand zal het dan ten kwade duiden, zoo er namen van de leden dier commissie zelve op de voordragt gevonden worden, hetgeen inderdaad niet uit kan blijven.

Ik meen dus aan het oordeel mijner medekiezers het voorstel te moeten onderwerpen om al dadelijk in onze eerste vergadering eene commissie van minstens vijf en twintig leden te benoemen, en haar den boven omschreven last op te dragen. Maar van de *wijze* der benoeming zal het grootendeels afhangen of die commissie inderdaad het vertrouwen genieten kan, dat zij noodig heeft om met vrucht werkzaam te zijn. Nu is het zeker geheel verkeerd als zoodanige commissie op voorstel van dezen of genen, bij acclamatie wierd te zamen geroepen; neen, zoo zij niet ontspringt uit eene *vrije*, dat is: uit eene geheime stemming, dan kan zij, naar ik meen, nimmer aan hare roeping beantwoorden, nimmer eenig vertrouwen verwerven. Het zou vruchteloos werk zijn, wat wij ondernamen. Daarom geve ik aan mijne medekiezers, die mijn voorstel goedkeuren, in bedenking, om reeds bij voorbaat hunne gedachten te laten gaan over de te benoemen personen, en te huis eene lijst van minstens 25 namen op te maken, die men ter vergadering kan inleveren. Nu is zekerlijk het opmaken van den uitslag eener stemming over 25 personen een hoogst omslagtig werk; maar deswege zou men de tegenwoordige oproepers kunnen verzoeken dat werk den volgenden dag onderling te verrigten, of onder hun toezigt te doen verrigten. Zij zouden de benoemden bijeen kunnen roepen, die onmiddellijk de hun opgedragene taak konden aanvaarden, en zoo spoedig mogelijk eene tweede vergadering, ter definitieve vestiging der kiezers-vereeniging, konden bijeenroepen.

Naar mijn voorstel zouden dus de werkzaamheden der vergadering van aanstaanden vrijdag zich bepalen tot het benoemen eener talrijke commissie, en tot het overwegen van den lastbrief, welken men haar behoort te geven.

Vindt dit voorstel, hetzij in dezer voege, hetzij met eenige wijziging, bijval, dan geloof ik, dat wij langs regelmatigen weg komen zullen waar wij wenschen te zijn. Een ander middel om tot éénheid en zamenwerking voor de aanstaande verkiezingen te geraken, schijnt niet gemakkelijk te vinden.

Arnhem, 7 augustus 1850.

Burgerlijke stand.

NIJMEGEN.

Van 27 juli tot en met 5 aug.

Gehuwd: J. J. S. Ente en M. J. Duppen. — H. A. Laarhoven en H. S. Niemeijer. — C. Soeleman en A. Swets. — J. Aalbers en M. Wouters. — J. W. Maurits en J. G. Knoops. — H. Bunders en E. J. Leemans. — J. Eppes en A. Kluyt. — G. van Deelen en A. van Raay. — R. Peters en H. Heuvel. — J. A. Koopmans en J. R. A. Stadnitski.

Bevallen: P. Ockers, geb. Span, D. — J. Renskens, geb. Jacobs, Z. — E. C. P. Schmidt, geb. Hayward, D. — E. Peters, geb. La Rose, Z. — M. Hermse, geb. Janszen, Z. — S. van den Broek, geb. van Kijsteren, D. — M. H. Bakkers, geb. van Brienen, Z. — A. C. van Dalen, geb. Benders, Z. — H. Haasters, geb. Janssen, Z.

Overleden: J. Gerritsen, 79 j. — H. Dodemont, 9 d.

Marktprijzen.

NIJMEGEN, 5 augustus.

Alhier was de middenprijs ter markt van gisteren; van de 226 verkochte mudden *Tarwe*, per Ned. mud *f* 8.13; van de 603 verkochte mudden *Rogge* *f* 5.31; van de *Gerst* was de hoogste prijs *f* 4.00 en de laagste *f* 3.40; van de *Boekweit* de hoogste prijs *f* 5.00 en de laagste *f* 4.50; van de *Haver* de hoogste prijs *f* 3.00 en de laagste *f* 2.00.

De prijs van de *Boter* was per Ned. pond *f* 0.57.

Waterhoogte te Arnhem.

7 Aug. 2 El 3 Palm 2 Duim; gew. 38 D. gev. 0 D.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 25 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.